

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over het volgende stuk:

- Initiatiefnota van de leden Ellian en Bikker over de aanpak van antisemitisme – de volgende stap (Kamerstuk 36 272).

De voorzitter van de commissie,
Kat

De adjunct-griffier van de commissie,
Meijer

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**
  - 1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie**
  - 2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie**
  - 3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie**
  - 4. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks- en PvdA-fractie**
  - 5. Vragen en opmerkingen vanuit de Volt-fractie**
- II. Reactie van de initiatiefnemers**

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met veel belangstelling en interesse kennisgenomen van de initiatiefnota van de leden Ellian en Bikker over de aanpak van antisemitisme – de volgende stap (hierna: de initiatiefnota) en onderkennen het probleem van antisemitisme in Nederland. Deze leden hechten veel belang aan de veiligheid en vrijheid van de Joodse gemeenschap en onderstrepen de stelling dat juist de veiligheid en vrijheid van deze groep in Nederland in toenemende mate onder druk staat. Deze initiatiefnota stelt dan ook terecht een volgende stap voor in de aanpak van antisemitisme. Deze leden zien in deze initiatiefnota verschillende nieuwe concrete voorstellen en maatregelen, maar ook voorstellen die voortbouwen op de bestaande inzet op de aanpak van antisemitisme, zoals eerder voorgesteld in de initiatiefnota van de voormalige leden Yesilgöz-Zegerius en Segers over een effectievere aanpak van antisemitisme (Kamerstuk 35 164, nr. 2). Deze leden hebben nog enkele vragen over de maatregelen die worden voorgesteld in de initiatiefnota.

3.2 Antisemitisme in Nederland

De leden van de VVD-fractie lezen dat de meldingsbereidheid onder de Joodse gemeenschap laag is en dat daarom het aantal geregistreerde antisemitische discriminatiezaken in Nederland waarschijnlijk lager uitvalt dan het werkelijke aantal antisemitische incidenten. Kunnen de initiatiefnemers hier nader op ingaan? Is bij de initiatiefnemers bekend wat de achterliggende factoren van de lage meldingsbereidheid zijn? Zien zij mogelijkheden om deze meldingsbereidheid te verhogen binnen de Joodse gemeenschap? Zo ja, welke?

4.1 Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding

De leden van de VVD-fractie hebben vernomen dat de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (hierna: NCAB) zijn werkplan afgelopen oktober heeft gelanceerd met daarin maatregelen voor 2022–2025. Hoe zien de initiatiefnemers de maatregelen die zij voorstellen ten opzichte van het werkplan van de NCAB? Hoe verhouden de voorstellen van de initiatiefnemers zich tot de maatregelen van de NCAB?

6. Antisemitisme en sport: werken aan een veilige voetbalcultuur

De leden van de VVD-fractie onderschrijven de stelling van de initiatiefnemers dat de Nederlandse voetbalsport en -cultuur een belangrijke voedingsbodem is voor hedendaags antisemitisme in Nederland. Ook spreken de initiatiefnemers, terecht, van het loskoppelen van de vermeende Joodse identiteit en de cultuur bij voetbalclubs. Zien de initiatiefnemers hier ook een speciale rol weggelegd voor voetbalclub Ajax, wiens supporters zich de geuzennaam «(super)joden» hebben

toegeëigend en daarmee ook een belangrijke rol spelen in het verspreiden van antisemitisch gedachtegoed onder voetbalsupporters in Nederland?

7. Overig

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van recent onderzoek van de Anne Frank Stichting waaruit blijkt dat antisemitisme op scholen is toegenomen. Deze leden vinden de uitkomsten van het onderzoek zorgelijk en achten het positief dat de initiatiefnemers specifiek aandacht besteden aan maatregelen in het onderwijs. Hoe zien de initiatiefnemers de voorgestelde maatregelen om antisemitisme in het onderwijs tegen te gaan in het licht van de recente zorgwekkende cijfers en onderzoeken met betrekking tot het toegenomen antisemitisme op scholen?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

De leden van de D66-fractie maken zich grote zorgen over het hardnekkige antisemitisme in onze samenleving, van antisemitische spreekwoorden bij voetbalwedstrijden tot antisemitische complottheorieën online. Antisemitisme is een gif dat we overal waar het zich voordoet moeten bestrijden. Deze leden willen hierbij dan ook waardering uitspreken voor de initiatiefnemers, die met hun voorstellen exact dat beogen te doen.

2. Doel en strekking

De leden van de D66-fractie delen met de initiatiefnemers dat een gerichte aanpak van antisemitisme niets af doet aan de bestrijding van andere vormen van racisme en discriminatie. Deze leden zijn van mening dat effectief antidiscriminatiebeleid moet bestaan uit zowel integraal beleid dat van toepassing is op alle vormen van racisme en discriminatie, als specifiek beleid gericht op specifieke vormen. Zij spreken dan ook waardering uit voor de vele voorstellen die de initiatiefnemers doen om antisemitisme gericht aan te pakken. Bij het voorstel om het opnemen van antisemitische incidenten in de politiesystemen eenvoudiger te maken, zijn deze leden benieuwd of de voorgestelde werkwijze ook van meerwaarde kan zijn voor andere veelvoorkomende vormen van discriminatie.

5. Voorstellen

De leden van de D66-fractie onderschrijven het belang dat de initiatiefnemers hechten aan het verbeteren van het meldings- en aangifteproces bij de politie. De Aanwijzing discriminatie schrijft voor dat de politie aangiften betreffende discriminatie in beginsel altijd opneemt en in behandeling neemt en dat opsporingsonderzoek wordt verricht. Daarbovenop dient de politie bij een aangifte of melding van een algemeen delict alert te zijn op eventuele discriminatie-aspecten, ook indien deze door de aangever zelf niet direct als discriminerend worden aangemerkt. In de praktijk komt het echter nog te vaak voor dat aangifte van discriminatie niet wordt opgenomen, laat staan dat er bij andere delicten voldoende oog is voor discriminatoire aspecten. Delen de initiatiefnemers de constatering dat, naast kennis over de uitgave «Jodendom en antisemitisme in Nederland», ook de basiskennis over de Aanwijzing discriminatie versterkt dient te worden? Zien de initiatiefnemers, naast het verbreden van kennis in de organisatie als geheel, ook meerwaarde in de inzet van gespecialiseerde anti-discriminatieonderzoekers?

De leden van de D66-fractie delen de grote zorgen van de initiatiefnemers over online antisemitisme en de verspreiding van antisemitische complottheorieën. Voor uitlatingen waarbij «om welke reden dan ook vervolging niet in de rede ligt» stellen de initiatiefnemers voor om de politie gesprekken te laten voeren met personen die deze uitlatingen doen. Kunnen de initiatiefnemers toelichten of deze werkwijze reeds wordt toegepast door de politie of dat zij daarvoor open staan? Zo nee, achten de initiatiefnemers dit realistisch, gegeven het feit dat uitlatingen vaak anoniem worden gedaan, zoals zij zelf ook stellen in de initiatiefnota?

Ook de inzet voor een betere aanpak van antisemitische en racistische leuzen in het voetbal ondersteunen de leden van de D66-fractie. De initiatiefnemers stellen daartoe voor om voetbalclubs te verplichten om met een structurele clubaanpak tegen antisemitische en racistische leuzen te komen. Zoals ook in de kabinetsreactie wordt toegelicht, is het hebben en uitvoeren van antidiscriminatie- en antiracismebeleid een vereiste voor betaaldvoetbalclubs (BVO's) om te voldoen aan de licentie-eisen van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB). Hoe verschilt het voorstel van de initiatiefnemers van deze bestaande regel?

7. Financiële consequenties

De leden van de D66-fractie vragen of de initiatiefnemers al nagedacht hebben over dekking met betrekking tot de financiële consequenties van hun voorstellen.

Overige vragen

De leden van de D66-fractie achten het van belang om het bestaande antidiscriminatiebeleid te versterken. In dat licht verbaast het hen dat de antidiscriminatievoorzieningen (ADV's), die daarin een grote rol spelen, niet worden genoemd in de initiatiefnota. Zien de initiatiefnemers wel een rol weggelegd voor de ADV's in de bestrijding van antisemitisme? Zijn de initiatiefnemers bekend met het rapport van Berenschot over het onderzoek naar de lokale aanpak van discriminatie in Nederland?¹ Onderschrijven zij de conclusies van het rapport met betrekking tot de huidige tekortkomingen van (het stelsel van) ADV's? Hebben zij daarbij een voorkeur voor een van de voorgestelde scenario's om deze knelpunten weg te nemen?

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de initiatiefnota. Deze leden waarderen de inspanningen die zijn gedaan om deze initiatiefnota op te stellen en waarderen dat de initiatiefnemers concrete voorstellen doen om de aanpak van antisemitisme te versterken en verbeteren. Deze leden zijn van mening dat het uiterst zorgelijk is dat er sprake is van een hernieuwde opleving van antisemitisme in Europa, waarbij dit ook steeds vaker online plaatsvindt. Daarbij zijn deze leden het met de initiatiefnemers eens dat het noodzakelijk is om te komen tot een intensivering en aanscherping van de bestrijding van antisemitisme, maar merken op dat hierbij ook een verantwoordelijkheid ligt bij de maatschappij zelf. Deze leden maken van de gelegenheid gebruik om nog enkele vragen te stellen aan de initiatiefnemers over deze initiatiefnota.

¹ Berenschot, 20 februari 2023, Inrichting, takenpakket en financiering ADV's; Een onderzoek naar de lokale aanpak van discriminatie in Nederland (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/02/20/berenschot-rapport-inrichting-takenpakket-en-financiering-adv's>).

De leden van de CDA-fractie lezen dat de onderhavige initiatiefnota voortbouwt op de initiatiefnota van de voormalige leden Yesilgöz-Zegerius en Segers uit 2019 (Kamerstuk 35 164, nr. 2). Deze leden vragen of de onderhavige initiatiefnota op bepaalde vlakken verschilt van de initiatiefnota uit 2019 en zo ja, op welke punten.

2. Doel en strekking

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers van mening zijn dat men soms voorbij kan gaan aan een specifiek probleem en aanpak, als alles op één hoop wordt gelegd en er altijd sprake is van een integrale aanpak. Kunnen de initiatiefnemers los van de aanpak van antisemitisme andere voorbeelden noemen van vraagstukken die volgens hen beter met een specifieke aanpak kunnen worden opgelost dan middels een integrale aanpak?

3.2 Antisemitisme in Nederland

De leden van de CDA-fractie lezen dat de Joodse gemeenschap vaak geen melding maakt of aangifte doet van antisemitisme, omdat zij de hoop en het vertrouwen zijn verloren dat de overheid het tij in de strijd tegen antisemitisme kan keren. Deze leden vragen of de initiatiefnemers concrete oplossingen kunnen aandragen om de aangiftebereidheid, en daarmee ook het vertrouwen van de Joodse gemeenschap in de overheid, te verbeteren. Deze leden benadrukken namelijk dat het belangrijk is dat wanneer sprake is van antisemitisme er aangifte wordt gedaan, zodat het probleem zichtbaarder wordt en een zo passende aanpak als mogelijk kan worden ingericht.

3.3.1 Extreemrechts

De leden van de CDA-fractie lezen dat sinds 2019 sprake is van een verdere toename van het antisemitisme vanuit extreemrechtse hoek, hetgeen verweven raakt met complotdenken. Deze leden vragen of de initiatiefnemers ook zicht hebben op een oorzaak of oorzaken van het feit dat het antisemitisme vanuit deze hoek toe is genomen de afgelopen jaren.

5. Voorstellen

1. Fysieke veiligheid

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen om de samenwerking tussen de overheid (Koninklijke Marechaussee (KMar), politie, gemeente en Bij Leven en Welzijn) te versterken en bestendigen, en daar waar nodig is hulp te bieden bij het upgraden van de benodigde technische faciliteiten voor de beveiliging. Deze leden vragen of de initiatiefnemers dit voorstel kunnen expliciteren. Wat valt concreet onder «benodigde technische faciliteiten voor de beveiliging»?

3. Stevige positie Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen om het mandaat van de NCAB uit te breiden door ook «koesteren van het Joodse leven» onder de adviesopdracht te laten vallen. Kunnen de initiatiefnemers het begrip «koesteren van het Joodse leven» nader afbakenen? Wat valt wel en wat valt niet onder dit begrip?

De leden van de CDA-fractie vragen ook aan de initiatiefnemers of de onderhavige initiatiefnota is gedeeld met de NCAB en zo ja, wat de reactie van de NCAB is op dit specifieke voorstel. Indien de NCAB hier nog geen

kennis van heeft genomen, zijn de initiatiefnemers bereid om de initiatiefnota door te geleiden en de inhoudelijke reactie van de NCAB te delen met de leden van de Kamer?

4. Educatie

De leden van de CDA-fractie zijn het met de initiatiefnemers eens dat de gelanceerde Digital Services Act (DSA) een geschikt aanknopingspunt is om een groter beroep te doen op de verantwoordelijkheid van sociale media-platformen om antisemitische context actief te verwijderen. De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen om een gesprek met de politie als interventie in te zetten als vervolging van antisemitische uitingen niet in de rede ligt. Deze leden vragen of de initiatiefnemers voorbeelden kunnen noemen van gevallen waarin antisemitische uitingen niet vervolgd zouden kunnen worden. Zal dit niet vooral het geval zijn als de dader niet te achterhalen is? Deze leden vragen in het verlengde daarvan in hoeverre, indien de dader van online antisemitische uitingen niet te achterhalen is, een gesprek met de politie over de uitingen dan vorm zou moeten krijgen.

7. Financiële consequenties

De leden van de CDA-fractie lezen dat de beslispunten financiële consequenties hebben, te weten 200.000 euro subsidie voor stichting Na de Oorlog en 250.000 euro voor de NCAB. Kunnen de initiatiefnemers aangeven op welke manier deze financiële consequenties worden gedekt?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks- en PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie hebben met bijzondere belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota. Deze leden waarderen de vasthoudendheid van de initiatiefnemers zeer om het belang van de aanpak van antisemitisme op de politieke agenda te houden. Zij onderschrijven daarnaast volledig de wens van de initiatiefnemers dat de Joods-Nederlandse gemeenschap een toekomst moet hebben in Nederland. Zonder afbreuk te doen aan de ernst van de bedreigingen jegens de Joods-Nederlandse gemeenschap vragen deze leden de initiatiefnemers of zij verschillen zien in het actuele dreigingsniveau van, bijvoorbeeld, de moslim- en LHBTI-gemeenschap. Wat is de noodzaak om specifiek een intensivering en aanscherping van de bestrijding van antisemitisme te bepleiten en niet of minder om hetzelfde voor andere vormen van discriminatie en racisme te vragen? Deze leden waarderen de stellingname van initiatiefnemers dat het geenszins de bedoeling is om andere discriminatievormen als minder ernstig te kwalificeren, maar zijn genoemde uitsluitingsprocessen uiteindelijk niet onderling vergelijkbaar en ligt het voor de hand om voor alle verschijningsvormen van discriminatie en racisme tot een intensivering en aanscherping van de bestrijding te komen? Graag een bespiegeling van de initiatiefnemers.

Over antisemitisme

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie lezen in de paragraaf over de definitie van antisemitisme dat «in het discours van moderne antisemitismen» de begrippen «Joden» en «Israël» doorgaans volledig samen en «gaat woede over het Israëliësch – Palestijns conflict min of meer organisch over in woede over de zogenaamde «tentakels van het wereldjodendom»». Deze leden zijn erg benieuwd naar de herkomst van deze vaststelling. Wat is de precieze bron en in hoeverre is deze constatering te herleiden tot wetenschappelijk gevalideerd onderzoek?

Daarnaast vragen deze leden in hoeverre naar het oordeel van de initiatiefnemers kritiek op het handelen van de Israëlische autoriteiten gelegitimeerd is en wanneer precies sprake is van de bedoelde organische overgang in woede over de tentakels van het wereldjodendom? Wordt hier niet al te makkelijk kritiek op misstanden gedesavoueed, zo vragen deze leden.

Ook vragen de leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie of de initiatiefnemers de mening delen dat kritiek op de staat Israël of – al dan niet terecht – zorgen over de invloed van Israël mogelijk moet blijven zonder dat dat meteen een uiting van antisemitisme is. Of achten de initiatiefnemers het Jodendom en de staat Israël zodanig met elkaar verweven dat kritiek op de staat al snel gelijk staat met antisemitisme? In dat verband hebben deze leden een vraag naar aanleiding van de passage in hun nota over The Rights Forum. De initiatiefnemers zijn van mening dat kritiek op het handelen van de Israëlische overheid «doorsloeg richting een WOB-verzoek met een intimiderend en antisemitisch karakter». Kunnen de initiatiefnemers nader onderbouwen waarom dit Wet openbaarheid van bestuur (Wob)-verzoek in hun ogen een «antisemitisch karakter» heeft? De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie vragen of de initiatiefnemers The Rights Forum een antisemitische organisatie achten. Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet? Hebben de initiatiefnemers kennisgenomen van de achtergrond van de personen achter dit Forum? Zijn zij van mening dat de oprichter van dit Forum, de heer Dries van Agt, of bijvoorbeeld leden van de Raad van Advies waaronder de heer Laurens Jan Brinkhorst, mevrouw Hedy d’Ancona, mevrouw Tineke Lodders en tal van anderen die deel uitmaken van deze organisatie waaronder hoogleraren en een winnaar voor de Nobelprijs voor de Vrede² zich inlaten met een organisatie die zich schuldig zou maken aan uitingen met een antisemitisch karakter? Zo nee, waarom niet?

De leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie kunnen instemmen met de beslispunten die de initiatiefnemers in hun initiatiefnota hebben opgenomen. Deze leden lezen in de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid van 29 maart 2023 dat het kabinet het beslispunt om er zorg voor te dragen dat ieder kind tijdens zijn of haar schooltijd minimaal één keer een ervaringsverhaal te horen krijgt over de Tweede Wereldoorlog niet overneemt. De Minister meent dat, omdat de overheid terughoudendheid past als het gaat om het voorschrijven van «hoe» scholen hun onderwijs vormgeven, dit beslispunt niet overgenomen kan worden. Delen de initiatiefnemers de mening van deze leden dat in dezen die terughoudendheid niet op zijn plaats is? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Kennen de initiatiefnemers het lesproject Monumenten Spreken in Zaanstad?³ Delen zij de mening van de leden van de GroenLinks- en PvdA-fractie dat dit project opvolging in andere steden verdient? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

5. Vragen en opmerkingen vanuit de Volt-fractie

De leden van de Volt-fractie hebben de initiatiefnota van de leden Ellian en Bikker over de aanpak van antisemitisme gelezen. Ze willen allereerst benadrukken dat zij achter de Joodse gemeenschap staan in de strijd tegen antisemitisme. Antisemitisme vormt niet alleen een bedreiging voor de Joodse gemeenschappen en het Joodse leven, maar ook voor een open en diverse samenleving. We zien namelijk een toename van discriminatie van en haat tegen vrijwel alle minderheden. Deze leden vinden dat de samenleving achter al deze groepen moet staan en elke vorm van discriminatie moet bestrijden, zo ook antisemitisme. Zij danken

² <https://rightsforum.org/organisatie/>.

³ <https://www.monumentenspreken.nl/>.

de leden Ellian en Bikker dan ook voor het nemen van dit initiatief. Over de initiatiefnota hebben zij enkele vragen en opmerkingen. De leden van de Volt-fractie onderschrijven het grote belang van bestrijding van antisemitisme. Zoals omschreven in het Werkplan Antisemitismebestrijding 2022–2025 van de rijksoverheid (Kamerstuk 30 950, nr. 317) ondermijnt antisemitisme het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel en kan het leiden tot andere vormen van discriminatie, marginalisatie en radicalisering. Zoals beschreven in de «EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life» kent onze samenleving wijdverbreide onwetendheid en onverschilligheid, waardoor antisemitisme kan gedijen en zelfs toenemen.⁴ Antisemitisme stijgt in tijden van crisis en het gaat gepaard met complottheorieën. Verder constateren de leden van de Volt-fractie dat de Anne Frank Stichting in haar laatste onderzoeksrapport het toenemende antisemitisme in de klaslokalen omschrijft. Ook in het parlement klinken echter steeds meer geluiden van antisemitische complottheorieën. Antisemitisme is transnationaal van aard en komt ook steeds meer online voor. Daarom zien deze leden veel kansen voor een Europese aanpak. Die nu ook al is ingezet met de Europese Commissie (EC) coördinator voor het bestrijden van antisemitisme onder leiding van EC vicevoorzitter Margaritis Schinas.⁵ Deze leden vragen de initiatiefnemers te schetsen of, en zo ja, welke strategieën van de «EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life» zijn overgenomen of kunnen worden overgenomen.

Europese dimensie

Beslispunten één en vijf uit de initiatiefnota hebben financiële gevolgen, zo constateren de leden van de Volt-fractie. De Europese Commissie geeft in de «EU Strategy on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life» aan lidstaten te zullen ondersteunen in hun pogingen nationale strategieën voor het tegengaan van antisemitisme te ontwerpen en implementeren. Hiervoor zullen EU-fondsen worden gemobiliseerd. Is het de indieners bekend in hoeverre het mogelijk is om beslispunten één en vijf uit deze middelen te bekostigen?

De leden van de Volt-fractie steunen het doel van de indieners om iedere scholier in Nederland ten minste eenmaal binnen diens schooltijd een ervaringsverhaal van een overlevende van de Tweede Wereldoorlog te laten horen. Daarvoor is ook een belangrijke rol weggelegd voor gemeenten en scholen om dit te faciliteren. Hoe denken de initiatiefnemers over de rol van gemeenten en scholen?

Volgend uit hun wens verzoeken de indieners de Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs om 200.000 euro vrij te maken voor stichting Na de Oorlog, zodat deze meer gastlessen kan verzorgen. Aangezien dit om een projectsubsidie gaat die in lijn is met Europese doelen, vragen de leden van de Volt-fractie of de aanbieders hebben overwogen gebruik te maken

---

⁴ European Commission, 5 oktober 2021, Commission presents first-ever EU Strategy on combating antisemitism and fostering Jewish life (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4990).

⁵ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/combating-antisemitism/coordinator-combating-antisemitism-and-fostering-jewish-life_en.

van Europese fondsen, bijvoorbeeld het CERV Equality 2023 fonds.⁶ De Europese Commissie spoort lidstaten en organisaties actief aan gebruik te maken van dit fonds en andere fondsen in het implementeren van hun antisemitisme strategieën.

De initiatiefnemers geven in hun initiatiefnota aan dat zij de Digital Services Act beschouwen als een geschikt aanknopingspunt om een beroep te doen op de verantwoordelijkheid van sociale media. Ook wordt er aangeduid dat er bij de implementatie van deze regels in nationale wetgeving expliciet moet worden gekeken naar de omvang van antisemitisme online. Hoe zien de initiatiefnemers dit voor zich? Deze leden vragen ook of de initiatiefnemers aanknopingspunten zien met de volgende initiatieven van uit de EU en de Raad van Europa: EU code of conduct on countering illegal hate speech online, Recommendation on combatting hate speech en Uitbreiding lijst van eurocrimes.

Over antisemitisme (reikwijdte aanpak)

In tijden van crisis stijgt antisemitisme en dat gaat gepaard met complottheorieën, zo stellen de leden van de Volt-fractie. Een reden hiervoor is dat complottheorieën verklaringen geven voor de huidige problemen die er zijn in de samenleving. Wetenschappelijke verklaringen zijn meestal erg ingewikkeld. De initiatiefnemers spreken ook hun zorg uit dat antisemitische complottheorieën vaker in het parlement klinken. Daarom vragen deze leden de initiatiefnemers een regeling te treffen voor het bestrijden van antisemitisme in het parlement. Daarnaast stijgt antisemitisme als er spanningen zijn in (de omgeving van) Israël. Conflicten daar werken door in Nederland en dat heeft vooral zijn impact op de Joodse jongeren. Welke voorstellen van de initiatiefnemers richten zich specifiek hierop? Voormalig Kamerleden Yeşilgöz-Zegerius en Segers schreven eerder een nota over het bestrijden van antisemitisme. Wat zijn de grootste verschillen tussen de huidige nota en de vorige nota?

Stevige positie Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding

Tot slot hebben de leden van de Volt-fractie nog vragen over de toezichthouders. De NCAB werd aangesteld in april 2021. Binnen hetzelfde jaar volgde de aanstelling van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR). Deze leden twijfelen niet aan de noodzaak van het werk dat beide coördinatoren verrichten. Wel vragen zij hoe deze coördinatoren zich tot elkaar verhouden. Het College voor de Rechten van de Mens pleitte voor één Nationaal Coördinator om versnippering van het nationale antidiscriminatiebeleid te adresseren. Ook met het oog op duidelijkheid voor melders van antisemitisme en andere vormen van

⁶ [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-equal;callCode=null;freeTextSearchKeyword=antisemitism;matchWholeText=true;typeCodes=1,0;statusCodes=31094501,31094502,31094503;programmePeriod=2021%20-%202027;programCcm2Id=43251589;programDivisionCode=43422759;focusAreaCode=null;destinationGroup=null;missionGroup=null;geographicalZonesCode=null;programmeDivisionProspect=null;startDateLte=null;startDateGte=null;crossCuttingPriorityCode=null;cpvCode=null;performanceOfDelivery=null;sortQuery=sortStatus;orderBy=asc;onlyTenders=false;topicListKey=topicSearchTablePageState](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-equal;callCode=null;freeTextSearchKeyword=antisemitism;matchWholeText=true;typeCodes=1,0;statusCodes=31094501,31094502,31094503;programmePeriod=2021%20-%202027;programCcm2Id=43251589;programDivisionCode=43422759;focusAreaCode=null;destinationGroup=null;missionGroup=null;geographicalZonesCode=null;programmeDivisionProspect=null;startDateLte=null;startDateGte=null;crossCuttingPriorityCode=null;cpvCode=null;performanceOfDelivery=null;sortQuery=sortStatus;orderBy=asc;onlyTenders=false;topicListKey=topicSearchTablePageState.https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-details/cerv-2023-equal;callCode=null;freeTextSearchKeyword=antisemitism;matchWholeText=true;typeCodes=1,0;statusCodes=31094501,31094502,31094503;programmePeriod=2021%20-%202027;programCcm2Id=43251589;programDivisionCode=43422759;focusAreaCode=null;destinationGroup=null;missionGroup=null;geographicalZonesCode=null;programmeDivisionProspect=null;startDateLte=null;startDateGte=null;crossCuttingPriorityCode=null;cpvCode=null;performanceOfDelivery=null;sortQuery=sortStatus;orderBy=asc;onlyTenders=false;topicListKey=topicSearchTablePageState)

discriminatie, vragen zij in hoeverre de huidige rolverdeling de meest logische en wenselijke is. Deze leden vragen of de initiatiefnemers zich kunnen voorstellen dat twee coördinatoren voor onduidelijkheid en ineffectief beleid kan zorgen. Kunnen de initiatiefnemers daarop reflecteren?

De leden van de Volt-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen het mandaat van de NCAB te verbreden door ook het «koesteren van het Joodse leven» te includeren en als gevolg ook diens budget jaarlijks met 250.000 euro uit te breiden. Tot welk concreet beleid zou een verbreding van het mandaat van de NCAB leiden? Ook zouden deze leden willen weten of de initiatiefnemers een idee hebben over waar de middelen voor de permanente budget uitbreiding vandaan zouden kunnen komen.